

Kommunåterkoppling

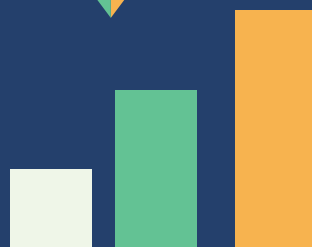
2020

Oxelösunds kommun
Elever i årskurs 7 och 9

"Jag vet inte vad jag vill göra eller vad jag vill bli och det stressar mig och gör mig omotiverad."

"Jag tycker att den här enkäten var bra och att göra enkäter är viktiga för att få en större syn på hur samhället är. Denna enkät var bra gjord med väldigt bra frågor."

Tack vare att närmare 6 700 elever har svarat på Liv & Hälsa ung enkäten 2020 kan vi berätta hur unga i Sörmland mår.

Liv&Hälsa
ung

REGION
SÖRMLAND

Svarsfrekvenser

Antal och andel elever som svarat på Liv & hälsa ung enkäten 2020

	Antal elever åk 7	Andel (%) elever åk 7	Antal elever åk 9	Andel (%) elever åk 9	Antal elever åk 2	Andel (%) elever åk 2	Total andel (%) elever
Oxelösund	101	81	85	82	-	-	81
Sörmland	2510	78	2238	74	1921	50	74

En förhållandevis stor del av kommunens gymnasieungdomar går i skolan utanför länet. Detta gör att resultaten inte kan anses spegla förhållandena för samtliga elever i årskurs 2 inom kommunen. Av detta skäl redovisas inte värdena för årskurs 2.

Bakgrund

I Sörmland erbjuds vart tredje år alla grundskolor med elever i skolår 7 och 9 samt alla gymnasieskolor med elever i år 2 att delta i undersökningen Liv & hälsa ung. Under våren 2020 genomförde Region Sörmland undersökningen för sjunde gången. Sörmländska elever i årskurs 7 och 9 i grundskolan, årskurs 2 på gymnasiet samt elever i särskolans (ej träningskola) årskurser 7 till och med sista året på gymnasiesärskolan har deltagit i undersökningen. Eleverna har besvarat enkäterna under skoltid.

Syftet med undersökningen är att beskriva ungdomarnas livsvillkor, levnadsvanor och hälsa.

I 2020 års undersökningar har elever varit mer involverade under framtagandet av enkäten. De har gett förslag på nya frågor och svarsalternativ och förändringar av förklarings- och svarstexter. Tack vare elevernas hjälp har vi i år med fler frågor om bland annat skolmiljön, trygghet, spel, sociala medier, porr och skärmtid.

På grund av Covid-19 pandemin deltog färre skolor i undersökningen jämfört med tidigare år. Svarefrekvensen blev också lägre på många deltagande skolor. Bortfallet kan inte ses som systematiskt utan slumpartat vilket innebär att resultatet har en hög tillförlitlighet trots en något lägre svarefrekvens. Av Sörmlands 73 skolor med elever i någon av dessa årskurser, deltog 59 i undersökningen.

Vad vet vi om barns och ungas hälsa och uppväxtvillkor?

Barn och unga i Sverige mår generellt sett bra och är nöjda med sina liv. Sedan 1990-talet har ungdomsgenerationen däremot haft en sämre hälsoutveckling än andra åldersgrupper, framförallt när det gäller den psykiska ohälsan. Vi vet också att barns och ungas uppväxtvillkor inte är jämlika, vilket gör att vissa löper större risk att råka ut för problem och ohälsa. En mindre grupp barn och unga lever dessutom under svåra förhållanden som går att härleda till deras livsvillkor och familjeförhållanden.

Hälsans bestämningsfaktorer

Hälsa innefattar fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och är en resurs hos individen. Hälsan påverkas av en rad olika förhållanden runt individen och är en förutsättning för ett väl fungerande samhälle. Inom folkhälsoarbetet används begreppet "hälsans bestämningsfaktorer". Bestämningsfaktorerna kan påverka hälsan positivt eller negativt, vilket benämns skydds- och riskfaktorer. En skyddsfaktor är en faktor som skyddar mot ohälsa eller problem medan en riskfaktor är en faktor som ökar risken för ohälsa eller problem. Skydds- och riskfaktorer finns på individ-, familje-, arbets- och samhällsnivå. Enstaka faktorer har begränsad effekt, däremot är chansen till ett friskt, gott och långt liv större när en person har flera skyddsfaktorer, även om man har en eller flera riskfaktorer.

Vad är en kommunåterkoppling?

I kommunåterkopplingen redovisas ett urval av resultat från Liv & hälsa ung undersökningen 2020. Kommunåterkopplingen redovisas årskursvis och innehåller resultat som har betydelse för elevernas hälsa och välbefinnande. Vår förhoppning är att kommunåterkopplingen är till nytta, till exempel i kommunens hälsofrämjande och förebyggande arbete.

Att tolka resultaten i tabellerna

På följande sidor redovisas resultaten från 2020 års Liv & hälsa ung undersökning för kommunen. Resultaten är uppdelade på tjejer och killar och visar även hur det ser ut för hela elevgruppen. De elever som svarat att de inte identifierar sig som tjej eller kille inkluderas i det sammantagna värdet. I tabellerna redovisas andelar (%) för tjejer, killar och totalt uppdelat på kommunens (K) och länets (L) värden. Varje årskurs redovisas separat. För årskurs 7 och 9 gäller redovisningen elever som går i skolan i kommunen, oavsett om de bor i kommunen eller inte (skolkommun). För årskurs 2 på gymnasiet gäller redovisningen den kommun eleven bor i (boendekommun).

Kommunåterkopplingens begränsningar och överväganden

I kommunåterkopplingen redovisas resultat på olika nivåer. För att skydda enskilda elevers svar redovisas inte resultat på frågor som baseras på färre än 30 elever. Kommuner med få elever bör vara uppmärksamma på att enstaka elevers svar motsvarar stora procent-satser. Till exempel om 3 elever av 30 röker, visar våra tabeller att 10 procent av eleverna röker. Detta gör att siffrorna bör tolkas med försiktighet.

Några frågor att fundera på när du läser tabellerna:

- Skiljer sig kommunen åt från länet?
- Finns skillnader mellan killar och tjejer?
- Vad kan eventuella skillnader bero på?
- Vad betyder resultaten för oss?
- Framträder ett mönster som gör att vi kan behöva arbeta särskilt med något område?

Årskurs 7

I tabellen redovisas andelar (%) för tjejer, killar och totalt uppdelat på kommunens (K) och länets (L) värden.

Teckenförklaring

K=Kommunen
L=Länet

Tabell 1. Resultat om skolan

Oxelösunds kommun åk 7 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om skolan</i>	K	L	K	L	K	L
Trivs mycket bra eller ganska bra i skolan	66	68	59	77	61	72
Har oftast någon att vara med på rasterna	93	88	84	89	87	88
Har under de senaste 6 månaderna blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	12	3	9	5	11	5
Oftast eller alltid trygg på väg till eller ifrån skolan	98	96	93	97	95	96
Oftast eller alltid trygg i skolan	95	93	88	96	90	94
Tycker att lärarna behandlar tjejer och killar lika	54	57	28	46	38	51
Känner sig ofta eller ibland stressad av skolarbetet	73	85	69	65	71	75
Har betyget F i ett eller flera ämnen	34	27	50	36	43	32
Får oftast den hjälp jag behöver i skolan	56	47	45	52	49	49

Tabell 2. Resultat om levnadsvanor

Oxelösunds kommun åk 7 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om levnadsvanor</i>	K	L	K	L	K	L
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	80	74	75	82	78	77
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	56	67	43	64	48	65
Dricker läsk eller annan söttad dryck så gott som dagligen eller oftare	2	12	27	19	16	15
Dricker energidryck så gott som dagligen eller oftare	7	5	11	8	10	7
Äter frukt och grönt så gott som dagligen eller oftare	54	56	56	58	55	56

Tabell 3. Resultat om levnadsvanor

Oxelösunds kommun åk 7 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om levnadsvanor</i>						
Är stillasittande 4 timmar eller mer efter en skoldag	29	35	38	35	35	35
Är stillasittande 10 timmar eller mer under en helg	24	33	48	40	39	37
Vardagsmotionerar 30 min eller mer per dag	88	85	87	90	88	87
Tränar 3 gånger i veckan eller oftare	51	52	49	64	49	57
Sover mindre än 7 timmar på vardagsnätter	29	30	30	21	29	26

Tabell 4. Resultat om tobak, alkohol och narkotika

Oxelösunds kommun åk 7 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om tobak, alkohol och narkotika</i>						
Röker dagligen eller ibland	5	3	2	4	4	4
Snusar dagligen eller ibland	0	1	9	5	6	3
Använder e-cigarett dagligen eller ibland	0	1	0	3	1	2
Har under de senaste 12 månaderna druckit alkohol en eller flera gånger	15	30	31	37	25	34
Känner till någon person som skulle kunna sälja narkotika till mig	27	18	20	17	24	18

” Varför behövde vi göra den här enkäten och det hjälpte inte direkt och alla andra enkäter har aldrig hjälpt till.”

Tabell 5. Resultat om hälsa

Oxelösunds kommun åk 7 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om hälsa</i>	K	L	K	L	K	L
Mår bra eller mycket bra	66	64	75	82	70	73
Har bra eller mycket bra tandhälsa	88	83	80	78	83	80
Har känt sig glad i stort sett varje dag	54	55	59	70	56	62
Har känt sig lugn eller avslappnad minst en gång i veckan eller i stort sett varje dag	59	58	73	80	67	68
Har känt sig stressad minst en gång i veckan eller i stort sett varje dag	44	56	41	32	43	45
Har känt sig ängslig eller orolig minst en gång i veckan eller i stort sett varje dag	20	29	22	14	21	22
Har huvudvärk (ej migrän) minst en gång i veckan eller i stort sett varje dag	22	21	14	10	17	16
Har haft värk i axlar/skuldror/nacke minst en gång i veckan eller i stort sett varje dag	10	16	5	11	7	13
Har övervikt	14	13	17	19	16	16

Tabell 6. Resultat om hem, fritid och relationer

Oxelösunds kommun åk 7 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om hem, fritid och relationer</i>	K	L	K	L	K	L
Mina föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	90	94	95	95	93	94
Kan alltid lita på sina föräldrar/vårdnadshavare när det verkligen gäller	85	85	85	91	85	88
Jag trivs i området där jag bor	85	80	78	84	81	82
Har minst en kompis att prata "om allt" med	95	88	91	87	92	87
Ser ljust eller mycket ljust på framtiden	64	69	71	77	68	72
En eller båda mina föräldrar är arbetslös eller långtidssjukskriven/har sjukersättning	5	12	9	9	7	11
Är mycket eller ganska orolig för sin familjs ekonomi	10	13	14	7	12	10
Är mycket eller ganska nöjd med sin fritid	80	76	87	90	84	82
Är med i någon förening eller organisation	56	57	53	60	54	58

Tabell 7. Resultat om delaktighet och trygghet

Oxelösunds kommun åk 7 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om delaktighet och trygghet</i>						
Har hört talas om Konventionen om barnets rättigheter	68	77	55	70	61	73
Är ganska eller mycket orolig för att klimatförändringarna ska påverka livet	26	36	17	23	22	30

Tabell 8. Resultat om sociala medier och internet

Oxelösunds kommun åk 7 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om sociala medier och internet</i>						
Anser att sociala medier stärker mina relationer med kompisar	69	71	71	68	70	69
Känner sig sämre än andra vid användning av sociala medier	13	16	10	7	11	12
Har under de senaste 12 månaderna blivit utsatt för trakasserier på sociala medier en eller flera gånger	24	33	15	21	18	28
Har vid minst ett tillfälle blivit kontaktad mot sin vilja via sociala medier för att prata om sex	15	29	13	15	15	22

”För mycket i skolan, om jag har tur får jag sova 6h på vardagar (annars är jag uppe och pluggar på natten för att hinna) - mår väldigt dåligt pga skolan och hur mycket vi har att göra.”

Årskurs 9

I tabellen redovisas andelar (%) för tjejer, killar och totalt uppdelat på kommunens (K) och länets (L) värden.

Teckenförklaring

K=Kommunen
L=Länet

Tabell 1. Resultat om skolan

Oxelösunds kommun åk 9 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om skolan</i>	K	L	K	L	K	L
Trivs mycket bra eller ganska bra i skolan	84	66	80	74	82	70
Har oftast någon att vara med på rasterna	87	88	91	89	89	88
Skolkar aldrig	50	69	64	72	57	69
Har under de senaste 6 månaderna blivit mobbad en gång i veckan eller i stort sett varje dag	0	3	4	5	2	5
Det är bra stämning på skolan	42	36	42	47	43	42
Oftast eller alltid trygg på väg till eller ifrån skolan	100	95	98	96	99	95
Oftast eller alltid trygg i skolan	95	93	91	94	93	93
Tycker att lärarna behandlar tjejer och killar lika	50	52	36	45	42	48
Känner sig oftast eller ibland stressad av skolarbetet	89	94	69	73	77	83
Har betyget F i ett eller flera ämnen	11	26	34	31	24	29

Tabell 2. Resultat om levnadsvanor

Oxelösunds kommun åk 9 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om levnadsvanor</i>	K	L	K	L	K	L
Äter frukost 4-7 dagar i veckan	53	66	76	75	66	70
Äter skollunch 4-5 dagar i veckan	61	66	48	62	54	64
Dricker läsk eller annan sötad dryck så gott som dagligen eller oftare	19	19	29	26	26	23
Dricker energidryck så gott som dagligen eller oftare	14	12	32	20	24	17
Äter frukt och grönt så gott som dagligen eller oftare	53	65	59	54	56	59

Tabell 3. Resultat om levnadsvanor

Oxelösunds kommun åk 9 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om levnadsvanor</i>						
Är stillasittande 4 timmar eller mer efter en skoldag	44	43	27	41	35	42
Är stillasittande 10 timmar eller mer under en helg	56	37	40	46	47	42
Vardagsmotionerar 30 min eller mer per dag	86	80	85	86	86	83
Tränar 3 gånger i veckan eller oftare	31	39	49	56	40	47
Sover mindre än 7 timmar på vardagsnätter	50	38	35	33	42	35

Tabell 4. Resultat om tobak, alkohol och narkotika

Oxelösunds kommun åk 9 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om tobak, alkohol och narkotika</i>						
Röker dagligen eller ibland	8	12	9	9	10	11
Snusar dagligen eller ibland	0	4	38	14	21	10
Använder e-cigarett dagligen eller ibland	0	2	7	4	4	3
Röker vattenpipa dagligen eller ibland	3	5	7	5	6	5
Har under de senaste 12 månaderna druckit alkohol en eller flera gånger	53	49	56	43	55	46
Har under de senaste 12 månaderna druckit alkohol så man känt sig berusad/full en eller flera gånger *	53	56	58	52	57	55
Känner till någon person som skulle kunna sälja narkotika till mig	55	39	44	35	50	37
Har använt narkotika en eller flera gånger	3	9	16	10	11	10

* Andel av de som druckit alkohol

Tabell 5. Resultat om hälsa

Oxelösunds kommun åk 9 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om hälsa</i>	K	L	K	L	K	L
Mår bra eller mycket bra	63	57	78	79	72	68
Har bra eller mycket bra tandhälsa	84	83	76	73	80	77
Har känt sig glad i stort sett varje dag	47	47	61	62	55	55
Har känt sig lugn eller avslappnad minst en gång i veckan eller i stort sett varje dag	55	51	61	76	59	64
Har känt att "jag duger precis som jag är" en gång i veckan eller oftare	50	49	64	74	58	62
Har känt sig stressad minst en gång i veckan eller i stort sett varje dag	74	73	43	42	56	57
Har känt sig ängslig eller orolig minst en gång i veckan eller i stort sett varje dag	45	43	20	19	31	31
Har huvudvärk (ej migrän) minst en gång i veckan eller i stort sett varje dag	18	29	15	11	16	20
Har haft värk i axlar/skuldror/nacke mer än en gång i veckan eller i stort sett varje dag	24	22	22	14	22	18
Har övervikt	11	14	39	22	26	18

Tabell 6. Resultat om hem, fritid och relationer

Oxelösunds kommun åk 9 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om hem, fritid och relationer</i>						
Mina föräldrar/vårdnadshavare tycker det är viktigt att jag sköter mitt skolarbete	92	93	100	92	96	93
Kan alltid lita på sina föräldrar/vårdnadshavare när det verkligen gäller	92	82	89	88	91	85
Jag trivs i området där jag bor	82	76	74	82	76	78
Trivs ganska eller mycket bra med livet just nu	86	77	95	89	91	83
Har minst en kompis att prata "om allt" med	91	85	82	84	86	84
Ser ljust eller mycket ljust på framtiden	74	67	84	73	79	69
En eller båda mina föräldrar/vårdnadshavare är arbetslös eller långtidssjukskriven/har sjukersättning	14	11	10	11	12	11
Är mycket eller ganska orolig för sin familjs ekonomi	13	16	7	11	10	14
Är mycket eller ganska nöjd med sin fritid	74	70	87	83	81	76
Är med i någon förening eller organisation	50	46	59	52	55	48
Tror att jag får gifta mig med vem jag vill	92	94	95	92	94	92

Tabell 7. Resultat om delaktighet och trygghet

Oxelösunds kommun åk 9 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om delaktighet och trygghet</i>						
Har hört talas om Konventionen om barnets rättigheter	67	72	64	65	65	68
Tycker att man i allmänhet kan lita på de flesta människor	32	33	58	47	45	41
Är ganska eller mycket orolig för att klimatförändringarna ska påverka livet	44	51	24	27	33	39
Klimatförändringarna har helt eller delvis påverkat mitt beteende	53	68	46	47	49	57

Tabell 8. Resultat om sociala medier och internet

Oxelösunds kommun åk 9 Liv & hälsa ung 2020	Tjejer		Killar		Totalt	
	K	L	K	L	K	L
<i>Resultat om sociala medier och internet</i>	K	L	K	L	K	L
Anser att sociala medier stärker mina relationer med kompisar	82	75	86	75	84	75
Känner sig sämre än andra vid användning av sociala medier	18	21	5	9	11	15
Är orolig att missa något om man inte är aktiv på sociala medier	45	52	44	35	45	44
Har under de senaste 12 månaderna blivit utsatt för trakasserier på sociala medier en eller flera gånger	32	32	16	18	23	25
Har vid minst ett tillfälle blivit kontaktad mot sin vilja via sociala medier för att prata om sex	24	36	7	14	14	25
Har under de senaste 3 månaderna sett porr på internet	21	24	76	75	51	51

”Jag tycker denna enkät var bra och dessutom tycker jag det är viktigt att ungdomar ska svara på frågor som dessa för det kanske kan få vuxna att inse att alla ungdomar inte mår jättebra och att allt inte är prima hela tiden.”

Region Sörmland arbetar för varje människas rätt till god hälsa, kultur och utbildning. Alla människor har lika rättigheter och bemöts utifrån sina förutsättningar.

Resultat från Liv & hälsa ung används som underlag för regionens och kommunernas arbete med barn och ungas livsvillkor, levnadsvanor och hälsa.

Exempel på hur tidigare resultat använts

En skola hade många elever som mådde psykiskt dåligt. Detta ledde till att elevhälsan gjorde en satsning på psykisk hälsa i skolan.

Vid planering och uppföljning av drogförebyggande arbete.

Som underlag för uppstart av samtalsmottagningar för unga som inte mår bra.

Vill du veta mer om enkätundersökningen,
titta på Liv & hälsa ungs webbplats
<https://samverkan.regionsormland.se/lhu2020>

Rapporten är sammanställd av arbetsgruppen
för Liv & hälsa ung i Region Sörmland.